

Inatsisartut suleriaasianni paragraf 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquteqaat ptsd-mik eqqungaasarneq pillugit:

- 1. Naalakkersuisut periarfissaqarpat Kalaallit Nunaanni inuit qassit posttraumatisk stressyndrom-imik (PTSD) eqqungaasimanersut?**
- 2. Siornatigut misissuisoqarnikuuaa PTSD qanoq atungaatiginersoq Kalaallit Nunaanni?**
- 3. Naalakkersuisut sulianik aallartittiniarpaat misissorniarlugu PTSD qanoq Kalaallit Nunaanni atungaatiginersoq?**

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Erik Kirkegaard, Siumut)

Tungavilersuut:

Ilisimatusarnerup takutippaa, peroriartornermi misigisat aalajangersimasut, soorlu ilaqutariinni imigissamik atornerluiffiusumi aammalu/imaluunniit meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluinermik ajornartorsiorfiusuni meeqqat nalaataqartut, nappaammik Posttraumatisk Stressyndromimik (PTSD-mik) eqqugaanissamik annertuumut ulorianartorsiuteqartut.

PTSD ilisimaneqartutut tassaavoq Post-traumatisk Stressyndrom: pisut uippallernartut kinguneranik uippakajaalernermik eqqugaaneq pilersarteq ataatsimik amerlanernilluunniit sakkortuumik misigisaqarnikkut.

Peroriartorluni ilaqutariinni imigassamik atornerluinermik ajornartorsiutilinni aammalu/imaluunniit meeraanermi kinguaassiutitigut atornerlugaasimasunut ima nanertuutaasinnaatigipput allaat meeqqami eqqugaasumi nappaatip takussutissai ersertarlutik, nappaat sakkutuut imaluunniit sorsuuttuni naalliutsitaasimasut ersiutigilertagaanut takussutissat assingusut.

Misissuinerit arlaqartut ukiuni arlaqartuni utikattumik ersersittarpaat nunatsinni meerarpassuit peroriartortartut avatangiisini imigassamik atornerluiffiusuni aammalu/imaluunniit meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluiffiusuni.

Pingaaruteqarluinnarpoq katsorsaaneq eqqortoq aallartinneqassappat inuup nappaataanik suussusersiuilluni naliliinerup kukkunnginnissaa.

Kalaallit Nunaanni inuusuttorpassuit inersimasullu PTSD-mik eqqugaasimanissaannik ilimasunnera nalornissutiginnigilara, isumaqarpungalu ima eqqugaasimanerat sakkortutigisoq ilinniagaqarluni suliffeqarlunilu inuuniarneq nalinginnaasumik ajornarluni.

“Meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluisarneq” pillugu 1999-imi ataatsimeersuarnermi eqqaaneqatsiarpoq PTSD eqqugaasimasunut tarnikkut inissisimanerannut nassuiaatigissallugu

naammangitsoq (nalunaarusiaq www.peqqik.gl - imiippoq). Kingusinnerusukkut ilisimatusarnerup takutippaa amerlasuut PTSD-mik eqqugaasartut.¹

paasissutissat:

2010: <https://www.information.dk/indland/2010/09/livet-alkoholfamilier-krigszone>

2015: Meeqqat illersuisuata angalanermi nalunaarusiamini oqariartuutigaa meerarpassuit sumiginnarneqartut

2013: Nalunaarusiaq: 15-inik ukiullit pingasuugaangata ataaseq atornerlugaasimasoq

2009: Kinguaassiutitigut atornerlugaaneq kalaallit meerartarpassuannut ulluinnarsiutaasoq, misissuinerup nutaap takutippaa. Anaanaasut 35%-ii namminneerlutik atornerlugaaneq misigisimagaat.

2006: Niviarsiaqqat pingasuugaangata, ataaseq kinguaassiutitigut atornerlugaasartoq, pinerluutaasoq, Namminersornerullutik oqartussat misissuittinerata takutippaa.

1999: Ataatsimeersuarneq meeqqat kinguaassiutitigut atornerlugaasarnerat pillugu.

Kissaatigaara apeqqutikka ullut suliffiusut 10 iluanni akineqassasut.

¹ Thomas Mackrill, Center for Rusmiddelforskning, Århus Universitet.